

افغانستان یکی از فقیرترین کشورهای جهان است. اما در سال ۲۰۱۰، مقامات نظامی و زمین‌شناسان ایالات متحده فاش کردند این کشور که در تقاطع آسیای مرکزی و جنوبی قرار دارد، ذخایر معدنی به ارزش نزدیک به یک تریلیون دلار را داراست؛ منابع معدنی مانند آهن، مس و طلا در سراسر استان‌ها پراکنده است. همچنین مواد معدنی خاکی کمیاب و شاید مهم‌تر از همه اینها یکی از بزرگترین ذخایر لیتیوم جهان را داراست. لیتیوم، یک جزء ضروری اما کمیاب در باتری‌های قابل شارژ و سایر فناوری‌های حیاتی برای مقابله با بحران آب و هوا می‌باشد. «راد شونور»، دانشمند و کارشناس امنیتی که گروه آینده زیست محیطی را تأسیس کرده است، گفت: «افغانستان مطمئناً یکی از غنی‌ترین مناطق از نظر فلزات گرانبهای سنتی می‌باشد. همچنین فلزات نیازی برای اقتصاد نوظهور قرن بیست و یکم است.»

در گذشته، چالش‌های امنیتی، کمبود زیرساخت‌ها و خشکسالی‌های شدید، مانع از استخراج بیشتر مواد معدنی با ارزش شده است. این موضوع بعید به نظر می‌رسد در آینده نزدیک توسط طالبان تغییر کند. با این حال، کشورهایی از جمله چین، پاکستان و هند ممکن است علی‌رغم هرج و مرج، سعی در تعامل داشته باشند. در ماه مارس اعلام شد: «توسعه و تنوع بخش خصوصی به دلیل ناامنی، بی‌ثباتی سیاسی، نهادهای ضعیف، زیرساخت‌های ناکافی، فساد گسترده و محیط دشوار تجاری محدود شده است. بسیاری از کشورهایی که دولت‌های ضعیفی دارند، از آنچه به عنوان «نفرین منابع» شناخته می‌شود، رنج می‌برند. در این وضعیت، تلاش‌ها برای بهره‌برداری از منابع طبیعی جهت تأمین منافع مردم محلی و اقتصاد داخلی شکست خورده است. با این حال، افشاگری‌ها در مورد ثروت معدنی افغانستان که بر اساس بررسی‌های قبلی اتحاد جماهیر شوروی اعلام شده، نویدهای بزرگی را ارائه کرده است.»

تقاضا برای فلزاتی مانند لیتیوم و کبالت و همچنین عناصر خاکی کمیاب مانند نئودیمیم در حال افزایش است زیرا کشورها تلاش می‌کنند برای کاهش انتشار کربن، به خودروهای الکتریکی و سایر فناوری‌های پاک روی آورند. آژانس بین‌المللی انرژی در ماه مه اعلام کرد عرضه جهانی لیتیوم، مس، نیکل، کبالت و عناصر کمیاب خاکی باید به شدت افزایش یابد وگرنه جهان در تلاش خود برای مقابله با بحران آب و هوا شکست خواهد خورد. سه کشور چین، جمهوری دموکراتیک کنگو و استرالیا در حال حاضر ۷۵ درصد از تولید جهانی لیتیوم، کبالت و خاک‌های کمیاب را به خود اختصاص می‌دهند. طبق گزارش آژانس بین‌المللی انرژی، یک خودروی برقی متوسط ۶ برابر بیشتر از یک خودروی معمولی به مواد معدنی نیاز دارد. لیتیوم، نیکل و کبالت برای باتری‌ها بسیار مهم هستند. شبکه‌های برق همچنین به مقادیر زیادی مس و آلومینیوم نیاز دارند در حالی که از عناصر خاکی کمیاب در آهن‌رهای مورد نیاز برای کارکرد توربین‌های بادی استفاده می‌شود. دولت ایالات متحده طبق گزارش‌ها تخمین زده است ذخایر لیتیوم در افغانستان می‌تواند با ذخایر بولیوی که بزرگ‌ترین ذخایر شناخته شده جهان است، رقابت کند. اگرچه در افغانستان استخراج طلا، مس و آهن وجود داشته اما بهره‌برداری از لیتیوم و مواد معدنی خاکی کمیاب به سرمایه‌گذاری و دانش فنی بسیار بیشتر و همچنین زمان نیاز دارد. آژانس بین‌المللی انرژی تخمین می‌زند به طور متوسط ۱۶ سال از زمان کشف یک معدن طول می‌کشد تا شروع به تولید کند. به گفته خان، در حال حاضر سالانه تنها یک میلیارد دلار مواد معدنی در افغانستان تولید می‌شود. او تخمین می‌زند که ۳۰ تا ۴۰ درصد از طریق فساد و همچنین جنگ سالاران و طالبان که پروژه‌های کوچک معدنی را اداره می‌کنند، از بین رفته‌اند. به گفته شونور با این حال، احتمال آن وجود دارد طالبان از قدرت جدید خود برای توسعه بخش معدن استفاده کند.

پی‌نوشت:

1- <https://edition.cnn.com/2021/08/18/business/afghanistan-lithium-rare-earths-mining/index.html>

2- Julia Horowitz